

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **04.08.2025**

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

2017 yılından bu yana Göç İdaresi Başkanlığı ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) iş birliğiyle yürütülen "İl Göç İdarelerini Destekleme Projesi" kapsamında, Manpower adlı özel bir insan kaynakları şirketi aracılığıyla istihdam edilen emekçiler ciddi hak kayıplarına uğramaktadır. Başlangıçta asgari ücretin dört katı düzeyinde maaş alan çalışanların ücretleri yıllar içinde reel olarak ciddi şekilde erimiş, en düşük devlet memuru maaşının dahi altına düşmüştür.

Bunun yanı sıra, daha önce tanınan özel sağlık sigortası gibi temel yan haklar da kaldırılmış; proje temelli istihdam modeli gerekçe gösterilerek iş güvencesi tamamen ortadan kaldırılmıştır. Bu durum sadece çalışanların bireysel hak kaybı değil; aynı zamanda kamunun sorumluluğunda olması gereken bir hizmetin özel şirketler eliyle yürütüldüğü, sorumluluğun dağıtılarak belirsizleştirildiği bir taşeron düzenine dönüşmüştür. Kamu kurumları, özel şirketler ve uluslararası kuruluşlar arasında sorumluluk sürekli birbirine aktarılmakta, böylece denetim neredeyse imkânsız hale gelmektedir. Öyle ki, çalışanların maaşlarını kimin belirlediği, ücret politikalarının hangi ölçütlere göre şekillendiği gibi en temel sorular dahi yanıtsız kalmakta; düşük ücret dayatması yıllardır sistematik biçimde sürdürülmektedir.

Öte yandan, projeye ilişkin fon kullanımı da ciddi soru işaretleri barındırmaktadır. Çalışanların aktardığına göre UNHCR tarafından sağlanan fonların yalnızca dörtte biri ücretlere ayrılmakta, geri kalan kalemlerin ne olduğu, hangi hizmetlerin kimler tarafından verildiği ve hangi özel şirketlere kaynak aktarıldığına dair kamuoyuna hiçbir şeffaf bilgi sunulmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2017 yılından bu yana “İl Göç İdarelerini Destekleme Projesi” kapsamında istihdam edilen toplam çalışan sayısı kaçtır? Bu çalışanların yüzde kaçını Manpower gibi özel şirketler aracılığıyla, taşeron ve geçici sözleşmelerle çalıştırılmaktadır?
2. UNHCR tarafından söz konusu proje kapsamında 2017’den bu yana Türkiye’ye aktarılan toplam fon miktarı ve dağılımı nedir? Bu fonların yıllara göre hangi kalemlerde, hangi kurumlar ya da şirketler aracılığıyla kullanıldığına dair detaylı döküm mevcut mudur? Varsa, bu bilgiler neden kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşılmamaktadır?
3. Proje kapsamında ayrılan fonların yalnızca %25’inin personele maaş olarak ayrıldığı, geri kalan kısmının ise belirsiz kalemlerde harcandığı doğru mudur? Eğer doğruysa bu belirsiz kalemler hangileridir ve fon dağılımı nasıldır?
4. Çalışanların maaş düzeyi, sözleşme koşulları ve sosyal haklarının belirlenmesinde yetki hangi kurum ya da kurula aittir? Göç İdaresi mi, UNHCR mı, yoksa taşeron şirket mi karar vericidir? Bu belirsizlik, ucuz emek sömürüsü ve güvencesizliği sürekli kılmak üzere bilinçli bir “yetki muğlaklığı” politikası mıdır?
5. Proje kapsamında çalışan personelin daha önce sahip olduğu özel sağlık sigortası hakkı neden kaldırılmıştır? UNHCR kaynaklarının varlığına rağmen, bu ve benzeri sosyal hakların neden sürekli geriye çekildiği açıklanacak mıdır?
6. Bu modelle kamuda kalıcı istihdamın tasfiye edilerek proje bazlı, geçici ve taşeron temelli çalışma biçimlerinin yaygınlaştırılması, kamusal hizmetleri özelleştirme stratejisinin bir parçası mıdır? Bu güvencesizlik düzeni bir tercih midir?
7. Geri Gönderme Merkezlerinde tutulan mültecilerin sağlıklı, hijyen koşullarından yoksun, insan onuruna aykırı uygulamalara maruz kaldığı; temel yaşam, barınma ve sağlık haklarının ihlal edildiği koşullar, ulusal ve uluslararası raporlarda yer almaktadır. Aynı merkezlerde çalışan emekçilerin ise düşük ücretle, yoğun iş yükü altında, sık sık sürgün ve geçici görevlendirmelerle çalıştırıldığı, görevde yükselme hakkından bile mahrum bırakıldığı bilinmektedir.

Hal böyleyken, hem mültecilerin hem bu kurumlarda çalışan emekçilerin korunmadığı bu sistemde, yıllardır Türkiye’ye aktarılan uluslararası fonlar tam olarak nereye harcanmaktadır? Mülteciyi koruyamayan, emekçiyi güvencesizlik içinde bırakan bu düzen hangi özel şirketlerin, hangi danışmanlık firmalarının çıkarına hizmet etmektedir? Bakanlığınız bu fonların kimin cebine gittiğini açıklayacak mıdır?